

Анатыш авыл җирлеге башкарма комитеты
Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы

КАРАР № VII-1

Анатыш авылы

2017 елның 04 сентябрь

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре турында

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Анатыш авыл җирлеге территориясендә чисталыкны, тәртипне һәм төзекләндерү дәрәжәсен арттыру максатларында, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, "Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл җирлеге территориясендә чисталык, тәртип һәм төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 13.04.2017 ел, №711/пр боерыгы «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының» Анатыш авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге Уставы белән, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Анатыш авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре проекты буенча ачык тыңлаулар нәтиҗәләрен карап,» авыл җирлекләре, шәһәр округлары, шәһәр эчендәгә районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен эзерләү өчен методик тәкъдимнәрне раслау турында " Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл җирлеге Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында" 2008 ел, 31 декабрь, 988 нче карары

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл җирлеге Башкарма комитетының 20.02.2014 ел, №7 «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы «Анатыш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә территорияләрен санитар тоту, җыештыру һәм чисталыкны тәэмин итү кагыйдәләрен раслау турында "гы карары үз көчен югалткан дип санау хакында"

3.Әлеге қарарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жирилегенә махсус мәғлүмат стендларында урнаштыру турында Қарар қабул ителде:

-Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Анатыш авылы, Клуб ур., 17 йорт;

-Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Шиланка авылы, Яр бие урамы, 1 нче йорт;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында интернет-телекоммуникация чәлтәрендә веб-адрес буенча: <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> » Татарстан Республикасы хокукый мәғлүматының рәсми порталында " Интернет мәғлүмати-телекоммуникация чәлтәрендә веб-адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> к

4. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Анатыш авыл жирилеге башлығы

К.К.Жамалиев

Кагыйдә
Анатыш авыл жирлеге территориясен төзекләндерү
Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - – Кагыйдәләр) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнын үтәү йөзеннән, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының «жирлекләр, шәһәр округлары территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен эзерләү өчен методик рекомендацияләренә раслау турында» 2017 елның 13 апрелдәге 711-пр номерлы боерыгы нигезендә эшләнде, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Анатыш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын һәм башка муниципаль норматив хокукый актларны, төзекләндерү объектларын карап тотуга һәм тәртипкә карата бердәм таләпләрне билгеләү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Анатыш авыл жирлеге территориясендә (алга таба-авыл жирлеге) тулаем төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү максатларында кабул итте.

1.2. Әлеге Кагыйдәләрдә имин, уңайлы һәм жәлеп итә торган шәһәр мохитен формалаштыру максатларында төп принциплар, алымнар, сыйфат характеристикалары һәм күрсәткечләре бәян ителгән, әлеге Кагыйдәләрнең максатлары өчен Жирлектә яшәү мохитен характерлаучы һәм мондый территориядә яшәү уңайлылыгын билгели торган территориаль чагылдырылган табигый, архитектура-планлаштыру, Экология, социаль-мәдәни һәм башка факторлар жыелмасы керә.

1.3. Әлеге кагыйдәләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм оештыру-хокукый формаларына карамастан, барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

1.4. Әлеге кагыйдәләр билгели:

1) биналар (торақ йортларны да кертеп), Корылмалар һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча тиешле Биналарның һәм корылмаларның фасадларын һәм киртэләрен тышкы кыяфәтенә карата таләпләр;

2) төзекләндерү эшләре исемлеге һәм аларны вакыт-вакыт башкару вакыты;

3) жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру буенча таләпләр (урамнарны яктырту, территорияләрне яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту).

1.5. Авыл жирлеге территориясен төзекләндерү өлкәсендә эшчәнлекне координацияләү һәм методик яктан тәэмин итү, жирлекнең торақ пунктлары территорияләрен чистарту һәм санитар тәртиптә тоту, чисталык һәм тәртип саклау буенча эшләрне координацияләү жирлек башкарма комитетына йөкләнә.

II. Төп төшенчәләр

Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

жирлек территориясен төзекләндерү-әлеге Кагыйдәләрдә каралган территорияләрне карап тоту, шулай ук төзекләндерү объектларын проектлау һәм урнаштыру, гражданның яшәү шартларын яхшырту, территориянең санитар һәм эстетик торышын саклау һәм яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар комплексы . ;

төзекләндерү объектлары-төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр, аларда төзекләндерү буенча эш алып барыла, шул исәптән:

- балалар мәйданчыклары, спорт һәм башка ял һәм ял мәйданчыклары;
- мәйданчыклар өчен урамда йөрү һәм дрессировки эт;
- автостоянкалар мәйданчыклары;
- урамнар (шул исәптән жәяүлеләр) һәм юллар;
- парклар, скверлар, башка яшел зоналар;
- мәйданнар, яр буйлары һәм башка территорияләр;
- транспорт, инженерлык коммуникацияләренең техник зоналары, су саклау зоналары;

- коммуналь калдыкларның аерым төркемнәрен жыю өчен контейнер мәйданчыклары һәм мәйданчыклар;

әлеге Кагыйдәләрдә төзекләндерү элементларына, шул исәптән, түбәндәгеләр керә:

- яшелләндерү элементлары;
- йөгертмә;
- коймалар (коймалар);
- су жайланмалары;
- урам коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар;
- уен һәм спорт жиһазлары;
- яктырту элементлары;
- мәгълүмат урнаштыру чаралары һәм реклама конструкцияләре;

- кече архитектура формалары һәм шәһәр жиһазлары;
- капитал булмаган стационар булмаган корылмалар;
- капитал төзелеш объектлары элементлары;

төзекләндрүне торгызу-юлның бөтен киңлеге буенча асфальт өслеген, хужалык юлын, тротуарны сыйфатлы итеп торгызуны, бордюрлы ташны кире кайтаруны, туфракның ундырышлы катламын торгызу, газон үләннәрен чәчү һәм бозылган яшел үсентеләрне утырту белән тырмалау өчен газоннарны ремонтлау, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндрүнең башка элементларын торгызуны үз эченә алган эшләр комплексы . ;

газон - махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чәчү белән булдырыла торган, утырту, парк корылмалары һәм ландшафт композициясенә мөстәкыйль элемент булган, шулай ук табигый үлән үсемлеге;

йорт-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм әлеге йорт урнашкан жир кишәрлеге;

ишегалды корылмалары - жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (жир базы, Күгәрчен тавыклары, сарайлар һ. б.);

йорт билгеләре – аншлаг (урам, майдан, проспект), номер билгесе (йорт һәм корпус номерлары күрсәткече), подъезд һәм фатир номерлары күрсәткече, флагодельләр, истәлекле такталар, янғын гидранты күрсәткече, грунт геодезик билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм суүткәргеч челтәре коелары күрсәткечләре, жир асты газүткәргечләре корылмаларының күрсәткече, жир асты газүткәргеченә корылмалары күрсәткече;

яшел үсентеләр-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үлән үсемлекләре (парклар, урманнар, аеруча саклаулы табигый территорияләре, бульварлар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар) жыелмасы.;

жир кишәрлеге-Жир өслегенә бер өлеше булып торган һәм аны аерым бер әйбер буларак билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия булган күчәмсез милек.;

жир эшләре-грунт юып алу, жәю, жирлек территориясенә камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып, йә камилләштерелгән юлларны һәм тротуарларны урнаштыру (жәю) белән бәйлә эшләр;

инженерлык коммуникацияләре - инженерлык-техник тәэмин итү челтәрләре: суүткәргеч, канализация, жылылык, трубаүткәргечләр, электр линияләре, элемент һәм башка инженерлык корылмалары, жирлек территориясендә булган яисә салына торган яисә салына торган башка инженерлык корылмалары;

яңгыр сулары канализациясе (яңгыр сулары канализациясе) - өске (яңгыр сулары, Таллы), су сиптерү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корылмалары комплексы (талоблар, яңгыр кабул итү жайланмалары, лотоклар һәм торбалар).;

кече архитектура формалары-монументаль-декоратив бизәлеш элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндрү жайланмалары, су жайланмалары, авыл жирлеге территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жайланмалар.;

тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында жирлекнең магистральләре, урамнары, мәйданнары, парклары, скверлары, бульварлары, ишегаллары һәм жәяүлеләр юллары яктырту өчен билгеләнгән элементлар жыелмасы . ;

яшелләндерү-территорияне төзекләнדרү һәм Ландшафтлы оештыру элементы, ул жирлек тирәлеген үсемлек компонентларын актив кулланып формалаштыруны тәэмин итә, шулай ук инженер эзерләүнең төрле төрләре (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование һ. б.) буенча эшләр башкаруга, яшелләндерелгән территорияләрне төзекләнדרүгә, агачлар, шул исәптән зур агачлар, куаклар утыртуга, үләнле газоннар, чәчәк үсентеләре булдыруга, махсус бакчалар төзүгә һ. б. бәйле комплекслы процесс.;

махсулаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләнדרү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрен гамәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий формадагы юридик затлар;

территорияләрне карап тоту-биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, киртәләрнең, төзелеш мәйданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының, жир кишәрлегендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларының фасадларын үз вакытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйле чаралар комплексы;

жирле әһәмияттәге юлларны карап тоту-юл, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзекләнדרү элементларының транспорт-эксплуатацион торышына ярдәм итүче эшләр комплексы;

территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чар, карны махсус билгеләнгән урыннарга жыю, чыгару белән бәйле эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар;

йорт яны территориясе – яшелләнדרү элементлары, керү юллары, йорт подъездлары, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыклар (балалар, спорт, ял итү, контейнерлар өчен, этләрне урамда йөртү өчен) һәм йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләнדרү өчен билгеләнгән башка объектлар.;

якын-тирә территория-бина, корылмалар, киртәләр, төзелеш мәйданчыгы, сәүдә, реклама объектлары, бирелгән жир кишәрлеге чикләренә, шулай ук милектәге, кулланылыштагы (биләгән)башка объектларга турыдан-туры якын территория . ;

фасад-бинаның тышкы ягы (төп, Ян, ишегалды). Бинаның төп фасады авыл жирлеге территорияләреннән, кагыйдә буларак, магистраль һәм/яки башка әһәмияттәге урамнарны кабул итүгә юнәлдерелгән.;

тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы (эһмә тактасы) - оешманың урнашу урынында һәм (яки) товарны гамәлгә ашыру урынында, биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында хезмәтләр күрсәтү урынында, кулланыучыларга житкерү өчен, шулай ук оешманың фирма атамасы (исеме), аның урнашу урыны (адресы) һәм эш режимы турында мәгълүмат, шулай ук мәгълүматны үз эченә алган территорияне төзекләнדרү элементы булып тора., ул закон үз көченә керергә тиеш яисә эшлекле әйләнешнең гадәти үз көченә керергә тиеш һәм реклама белән бәйле

максатларны ээрлеклэми. «Тышкы мэгълүматны урнаштыру чаралары» һәм «тышкы мэгълүмат чарасы» төшенчэләре охшаш;

бина-жир өсте һәм (яки) жир асты өлешенә ия булган, үз эченә биналар, инженер-техник тээмин итү челтэрләрә һәм инженер-техник тээмин итү системасы булган, кешеләр яшәү һәм (яки) эшчәнлегә, житештерү урнаштыру, саклау һәм хайваннарны тоту өчен билгеләнгән күләмле төзелеш системасы.;

стационар булмаган сәүдә объекты-инженерлык-техник тээминаты челтэрләрәнә тоташтырылуға (технологик тоташтыруға), шул исәптән күчмә корылмага карамастан, жир кишәрлегә белән нык бәйләнгән вакытлыча корылмадан яисә вакытлыча корылмадан гыйбарәт сәүдә объекты.

III. Гомуми принциплар һәм алымнар

3.1. Территорияләрне төзекләндерү эшчәнлегенә территорияләрне төзекләндерү буенча проект документациясен эшләү, территорияләрне төзекләндерү һәм төзекләндерү объектларын карап тоту буенча чараларны үтәү керә.

3.2.Әлеге Кагыйдәләрнең максаты-территорияләрне төзекләндерү буенча проект документациясе астында жирлекнең үсеш стратегиясенә һәм жирлек халкының ихтыяжларын чагылдыручы концепциягә нигезләнгән документлар пакеты аңлана. Әлеге документациянең составы, аның кайсы төзекләндерү объектына керүенә карап, төрле булырга мөмкин. Төзекләндерү буенча проект документларында тәкъдим ителә торган карарлар социологик, архитектура, шәһәр төзелеше һәм башка тикшеренүләр, проект карарларының нәтижәләгән социаль-иқтисадый бәяләү нәтижәләре буенча эерләнә.

3.3. Шәһәр тирәлеген үстерүне яхшырту, яңарту, трансформацияләү, иң яхшы тәҗрибәләрне һәм технологияләрне куллану юлы белән башкарырга кирәк, шул исәптән инфраструктураны, идарә итү системасын, технологияләрне, халык һәм ширкәтләр арасында коммуникацияләрне үстерү юлы белән дә. Шул ук вакытта төзекләндерү буенча комплекслы проектларны гамәлгә ашыру зарур, ул бер үк вакытта төзекләндерелә торган территориядән файдалануның уңайлылығын һәм визуаль жәлеп итүчәнлеген арттыруны тээмин итә.

3.4.Содержание объектов благоустройства осуществляется путем поддержания в надлежащем техническом, физическом, эстетическом состоянии объектов благоустройства, их отдельных элементов в соответствии с эксплуатационными требованиями. При разработке и выборе проектов по благоустройству территорий важным критерием является стоимость их эксплуатации и содержания.

3.4.Төзекләндерү объектларын карап тоту төзекләндерү объектларының техник, физик, эстетик торышы, аларның аерым элементларын эксплуатация таләпләрәнә туры китереп тоту юлы белән башкарыла. Территорияләрне төзекләндерү проектларын эшләгәндә һәм сайлаганда, аларны эксплуатацияләү һәм карап тоту бәясе мөһим критерий булып тора.

3.5.Төзекләндерү эшчәнлегендә катнашучылар булып торалар:

а) төзеклэндерүгә таләп формалаштыручы һәм тәкъдим ителгән карарларны бәяләүдә катнаша торган жирлек халкы. Халык ижтимагый оешмалар һәм берләшмәләр тарафыннан тәкъдим ителергә мөмкин;

б) техник заданиене формалаштыручы жирле үзидарә органнары вәкилләре башкаручыларны сайлылар һәм үз вәкаләтләре чикләрендә финанслауны тәмин итәләр;

в) жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы, төзеклэндерүгә, шулай ук төзеклэндерү чараларын финанслауда катнаша ала торган хужалык субъектлары;

г) һөнәри жәмәгатьчелек вәкилләре, шул исәптән ландшафт архитекторлары, төзеклэндерү һәм яшеллэндерү буенча белгечләр, төзеклэндерү концепцияләрен һәм проектларын эшләүче архитекторлар һәм дизайнерлар, эш документлары;

д) эшләрне башкаручылар, төзеклэндерү һәм яшеллэндерү, шул исәптән кече архитектура формаларын төзү буенча белгечләр;

е) башка затлар.

3.6. Жирлекнең жирле үзидарә органнары төзеклэндерү буенча проектларны әзерләүдә һәм тормышка ашыруда, тормышка ашырылган проектларның сыйфатын күтәрү, шулай ук төзеклэндерү объектларының сакланышын тәмин итү максатларында, жирлек халкының катнашуын тәмин итәләр.

3.7. Биредә яшәүчеләрнең катнашуы турыдан - туры яки турыдан-туры жәмәгать оешмалары, шул исәптән профессиональ проектлаучылар-архитекторлар, ландшафт архитекторлары, дизайнерлар, шулай ук Эшкуарлар ассоциацияләре һәм берләшмәләре аша туры яки турыдан-туры булырга мөмкин. Ул төзеклэндерү проектларын башлап жиберү, проект карарлары буенча фикер алышуда катнашу һәм карарлар кабул итү юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.8. Һәр территория өчен төзеклэндерү концепциясен төзеклэндерү эшчәнлегендә халыкның һәм башка катнашучыларның ихтыяжларын һәм ихтыяжларын исәпкә алып һәм концепциянең барлык этапларында турыдан-туры катнашканда, шулай ук шәһәр мохитен комплекслы үстерү буенча стратегик бурычларны исәпкә алып, шул исәптән яңа элементлар булдыру, аралашу һәм аерым гражданнар һәм бергәлекләрнең үзара хезмәттәшлеге, аларның территорияләрен үстерү буенча проектларны проектлауда һәм тормышка ашыруда катнашуы өчен мөмкинлекләр булдыру зарур., төзеклэндерү объектларын карап тоту һәм торак пунктта яшәүчеләрнең үзара хезмәттәшлегенә башка формалары өчен.

3.9. Күп санлы халык өчен уңайлы һәм жиңел урнашкан жирлек территорияләрен максималь Нәтижелек белән, озак вакыт дәвамында һәм теләсә кайсы сезонда Файдаланырга кирәк. Жирлек кинлекләренә үзара бәйләнешен, инфраструктура объектларының үтемлелеген, шул исәптән нигезсез киртәләрен һәм каршылыкларны бетерү хисабына да, күздә тотарга кирәк.

3.10. Территорияләрен төзеклэндерү проектларын гамәлгә ашырганда шәһәр тирәлегенә сыйфатын тәмин итү түбәндәге принципларны тормышка ашыру юлы белән ирешергә мөмкин:

3.10.1. Функциональ төрлелек принцибы-микрорайон (квартал, торак комплекс) территориясенә төрле социаль һәм коммерция сервислары белән тыгызлыгы.

3.10.2. Жәяүлеләр мохитен уңайлы оештыру принцибы-жирлектә уңайлы, куркынычсыз, жәяүлеләр өчен уңайлы шартлар тудыру. Жәяүлеләрнең жәлеп итүчәнлеге төрле функцияләрне (транзит, коммуникацион, рекреацион, кулланучылар) жәяүлеләр маршрутларында берләштерү юлы белән тәмин ителә. Төрле категория гражданнар, шул исәптән төрле һава шартларында аз хәрәкәтләнүче гражданнар төркемнәре өчен дә, жәяүлеләр йөри алу мөмкинлеген тәмин итү максатка ярашлы.

3.10.3. Уңайлы мобильлек принцибы-халыкның тизлек һәм уңайлылык дәрәжәсе буенча тиңләштерелгән торак пунктта һәм аннан читтә төрле транспорт төрләре (шәхси автотранспорт, төрле жәмәгать транспорты, велосипед) ярдәмдә керү мөмкинлегенә булу.

3.10.4. Аралашу өчен уңайлы мохит принцибы - жирлек территориясенен торак пунктында халык өчен, шул исәптән мәйданнар, яр буйлары, урамнар, жәяүлеләр зоналары, скверлар, парклар (алга таба - ижтимагый киңлекләр) һәм чит кешеләрнең берләшеп аралашуы һәм вакыт үткөрү өчен билгеләнгән территорияләрне (алга таба - хосусый пространство) даими һәм түләүсез урнаштыру.

3.10.5. Жәмәгать һәм хосусый киңлекләрнең төрле элементларына (яшел үсентеләр, су объектлары һ.б.) бай булу принцибы, территорияль урнашу һәм территориянең функциональ билгеләнешенә карап, пространство оешмасының тыгызлыгы.

3.11. Аралашу һәм уңайлы жәяүлеләр мохите принциптарын тормышка ашыру жәмәгать һәм хосусый киңлекләрне зарарлы факторлардан (тавыш, тузан, газ) саклау өчен уңайлы шартлар булдыруны күздә тоту.

3.12. Ижтимагый киңлекләр торак һәм Ижтимагый тирәлекнең, кешеләрне жәлеп итү нокталарының, транспорт төеннәрененң киң һәм планлаштырылган бәйләнеше принцибын тәмин ителәр.

3.13. Төзекләндерү комплекслы проектларын тормышка ашыруны комплекслы төзекләндерү проектлары территориясеннән ерак булмаган жир кишәрлекләре милекчеләрен һәм башка кызыксынган якларны (төзүчеләр, идарә итүче оешмалар, гражданнар һәм эшмәкәрләр берләшмәләре, якин-тирә биналарда коммерция биналары милекчеләрен һәм арендаторларын) жәлеп итеп, шул исәптән муниципаль-шәхси партнерлык механизмнарын кулланып башкарырга кирәк. Жирлек территорияләрененң үзара бәйле, төрле хужалары булган участокларда урнашкан Бердәм яки килешенгән төзекләндерү проектларын эшләү киңәш ителә.

3.14. Төзекләндерү эшләрен башкару өчен конкрет зоналарны, территорияләрне, объектларны билгеләү, проектларны тормышка ашыру чираты, финанслау күләме һәм чыганакалары территорияләрне төзекләндерү буенча тиешле муниципаль программада билгеләнә.

IV. Төзекләндерү объектларын карап тоту һәм эксплуатацияләү тәртибе

Ижтимагый әһәмияттәге территорияләрдәге төзекләндерү объектларына торак пунктның ижтимагый киңлекләре, участоклар һәм ижтимагый төзелеш зоналары

керэ, алар төрле кушылмаларда жирлекнең ижтимагый территорияләрен формалаштыралар: локаль әһәмияттәге үзәкләр, жирлекнең күп функцияле, магистраль һәм махсулаштырылган ижтимагый зоналары.

Әлеге кагыйдәләр составына жайга салучы бүлекләр (бүлекчәләр) кертелгән:

- жәмәгать пространстволарының торышына, төрле билгеләнештәге биналарның торышы һәм тышкы кыяфәтенә, төрле милек формасындагы биналарның торышына, жирлектәге төзекләндерү объектларына һәм аларның аерым элементларына карата гомуми таләпләр;
- төзекләндерү объектларын карап тоту һәм эксплуатацияләү тәртибе;
- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен мохиткә карата аерым таләпләр;
- әлеге кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тоту тәртибе.

4.1. Территорияләрне төзекләндерү ижтимагый билгеләнештәге.

4.1.1. Ижтимагый әһәмияттәге территорияләрдәге төзекләндерү объектлары булып түбәндәгеләр тора: торақ пунктның ижтимагый киңлекләре, участкалар һәм ижтимагый төзелеш зоналары, алар төрле кушылмаларда жирлекнең ижтимагый территорияләрен формалаштыралар: гомумшәһәр һәм локаль әһәмияткә ия булган үзәкләр, жирлекнең күп функцияле, магистраль һәм махсулаштырылган ижтимагый зоналары.

4.1.2. Төзекләндерү буенча проект чараларын эшләгәндә ижтимагый әһәмияттәге территорияләрдә түбәндәгеләрне тәмин итәргә кирәк: территорияләрне визуаль кабул итү өчен ачык һәм үтә күренмәле итү (чукрак коймалар булмау), халыкның (аз хәрәкәтләнүче төркемнәре дә кертәп) тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары, тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасын һәм төзелеш масштабын яклау алымнары, торақ пунктның әйләнә-тирә мохите белән төзекләндерү элементларының стильле бердәмлегенә ирешү.

4.1.3. Жәмәгать пространстволары территорияләрен төзекләндерү проектларын алдан проект алды тикшеренүләре нигезендә эшләргә киңәш ителә. Яшәү уңайлыгының югары дәрәжәсен, әйләнә-тирәлекнең визуаль жәлеп итүчәнлеген, жәмәгать киңлекләрен коммуникация һәм аралашу урыннары буларак карый торган һәм эшқуарлыкны үстерү өчен мөмкинлекләр булуны тәмин итә торган проектларны тормышка ашыру өчен файдаланырга киңәш ителә.

4.1.4. Кагыйдә буларак, жирлекнең жәмәгать киңлекләре территориясендә тышкы төзекләндерүнең конструктив элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: каты өслек төрләре, өслекләрне бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр, яшелләндерү участкаларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар төрләре һ.б.).

4.1.5. Ижтимагый киңлекләр территориясендә декоратив-гамәли сәнгать әсәрләрен, декоратив су жайланмаларын урнаштыру тәкъдим ителә.

4.1. Территорияларне төзеклэндерү ижтимагый билгеләнештәге.

4.1.1. Ижтимагый әһәмияттәге территориялардәге төзеклэндерү объектлары булып түбәндәгеләр тора: торақ пунктның ижтимагый киңлекләре, участкалар һәм ижтимагый төзелеш зоналары, алар төрле кушылмаларда жирлекнең ижтимагый территорияларен формалаштыралар: гомумшәһәр һәм локаль әһәмияткә ия булган үзәкләр, жирлекнең күп функцияле, магистраль һәм махсулаштырылган ижтимагый зоналары.

4.1.2. Төзеклэндерү буенча проект чараларын эшләгәндә ижтимагый әһәмияттәге территориялардә түбәндәгеләрне тәмин итәргә кирәк: территорияларне визуаль кабул итү өчен ачык һәм үтә күренмәле итү (чукрак коймалар булмау), халыкның (аз хәрәкәтләнүче төркемнәрне дә кертеп) тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары, тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасын һәм төзелеш масштабын яклау алымнары, торақ пунктның әйләнә-тирә мохите белән төзеклэндерү элементларының стильле бердәмлегенә ирешү.

4.1.3. Жәмәгать пространстволары территорияларен төзеклэндерү проектларын алдан проект алды тикшеренүләре нигезендә эшләргә киңәш ителә. Яшәү уңайлыгының югары дәрәжәсен, әйләнә-тирәлекнең визуаль жәлеп итүчәнлеген, жәмәгать киңлекләрен коммуникация һәм аралашу урыннары буларак карый торган һәм эшкуарлыкны үстерү өчен мөмкинлекләр булуны тәмин итә торган проектларны тормышка ашыру өчен файдаланырга киңәш ителә.

4.1.4. Кагыйдә буларак, жирлекнең жәмәгать киңлекләре территориясендә тышкы төзеклэндерүнең конструктив элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: каты өслек төрләре, өслекләрне бәйләү элементлары, яшеллэндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр, яшеллэндерү участкаларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар төрләре һ.б.).

4.1.5. Ижтимагый киңлекләр территориясендә декоратив-гамәли сәнгать әсәрләрен, декоратив су жайланмаларын урнаштыру тәкъдим ителә.

4.2. Төзеклэндерү

торақ билгеләнешендәге территориялардә

4.2.1. Ижтимагый киңлекләр, күп фатирлы йортлар, балалар бакчалары, мәктәпләр, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау, төрле кушымталарда торақ төркемнәр, микрорайоннар, торақ районнары формалаштыра.

4.2.2. Торақ билгеләнешендәге территориялардә жәмәгать пространстволарын жәяүлеләр коммуникацияләре системасы, торақ төркемнәр, микрорайоннар, торақ районнар һәм гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгән территориялар булдыру тәкъдим ителә.

4.2.3. Кагыйдә буларак, жәяүлеләр коммуникацияләре һәм хезмәт күрсәтү участкалары территориясендә төзеклэндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр

керә: каты өслек төрләре, өслекләр бәйләнеше элементлары, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр.

4.2.4. Тышкы реклама чараларын, капитал булмаган стационар булмаган корылмаларны урнаштыру мөмкин.

4.2.5. Торак билгеләнешендәге территорияләрдәге жәмәгать урыннары территориясен билгеле бер функцияләргә башкару өчен билгеләнгән зоналарга бүлүгә киңәш ителә: рекреацион, транспорт, хужалык һ.б. ижтимагый киңлекләр мәйданы буенча чикләгәндә жәяүлеләр йөри алырлык зонада урнашкан функциональ зоналарны һәм мәйданнарны исәпкә алу рәхсәт ителә.

4.2.6. Торак билгеләнешендәге территорияләрдә бер үк вакытта жәмәгать киңлекләрендә рекреацион һәм транспорт функцияләрен урнаштыру мөмкин булмаса, территорияне кулланды өстенлек рекреацион функция бирелә. Шулай ук вакытта транспорт функциясен хәл итү өчен махсус инженер-техник корылмалар (жир асты/жир асты паркинглары) кулланыла.

4.2.7. Торак билгеләнештәге территорияләрдә жәмәгать киңлекләренен куркынычсызлыгы аларны торак йортлар тәрәзәләре ягыннан, шулай ук тирә-юнь ижтимагый киңлекләр ягыннан яктырту белән бергә карау белән тәмин ителә.

4.2.8. Торак төзелеше участкаларын төзекләндерүне йорт яны территориясеннән күмәк яки индивидуаль файдалануны исәпкә алып башкарырга кирәк. Моннан тыш, аларны тарихи төзелешләр составында урнаштырганда, төзелешнең югары тыгызлыгы булган территорияләрдә, магистральләр буенда, реконструкцияләнгән торак территорияләрдә торак төзелеше участкаларын төзекләндерү үзгәртеп коруларын исәпкә алырга кирәк.

4.2.9. Йорт яны территориясеннән күмәк файдаланучы күпфатирлы йортларның жир участкасы территориясендә (күп фатирлы йорт) транспорт йөрү (йөрү), жәяүлеләр коммуникацияләре (төп, икенче дәрәжә), мәйданчыклар (мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен, олылар өчен уеннар, чүп-чар жыючылар, кунак автостоянкалары, керү төркемнәрендә), яшелләнделгән территорияләргә күздә тотарга кирәк. Әгәр участок территориясенен күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә спорт мәйданчыклары һәм мәктәп яшендәге балалар уеннары өчен мәйданчыклар, этләрне урамда йөртү өчен мәйданчыклар урнаштыру киңәш ителә.

4.2.10. Күмәк файдаланудагы торак төзелеше участкасы территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә юл катламының каты төрләрен, мәйданчыкларның төрле капламаларын, өслекләргә бәйләү элементларын, мәйданчыкларны жиһазлау, яшелләнделерү, яктырту жиһазларын кертергә кирәк.

4.2.11. Магистраль урамнар буйларында торак урыннарны урнаштырганда урам ягыннан аларны тоташ койма белән әйләндереп алу һәм мәйданчыклар (балалар, спорт, чүп-чар жыючылар урнаштыру өчен) урнаштыруга юл куймаска кирәк.

4.2.12. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр территорияләргә яшелләнделгәндә агулы жиләк-жимеш, шулай ук чәнечкеле һәм гөлжимешле үсемлекләр куллану рәхсәт ителми.

4.2.13. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участкасында төзекләндерү элементлары исемлегенә каты өслек төрләре, өслекләргә бәйләү

элементлары, киртэлэр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мэгълүмат жиһазлары (күрсэткечлэр) кертергә кирәк.

4.2.14. Территорияне, автостоянкаларны төзеклэндөрүне юлларның һәм юлларның каты өслеге, яктырту жиһазлары белән тээмин итәргә кирәк.

4.3. Төзеклэндөрү рекреацион билгеләнештәге территорияләр

4.3.1. Рекреацион билгеләнештәге территорияләрдә төзеклэндөрү объектлары булып, гадәттә, рекреация объектлары - аеруча саклаулы табигать территорияләре территорияләре территорияләре, ял итү зоналары, парклар, бакчалар, бульварлар, скверлар тора.

4.3.2. Бакча-парк сәнгате, тарих һәм архитектура һәйкәлләрен төзеклэндөрү, кагыйдә буларак, аларның тарихи йөзен, планировкасын, яшеллэндөрүне үз эченә ала, шул исәптән үсемлекләр ассортиментын да. Парк территориясен төзеклэндөрү элементлары белән жиһазлау һәм жиһазлау ул урнашкан территориянең тарихи-мәдәни регламенты нигезендә проектлаштырырга кирәк.

4.3.3. Рекреация объектларын реконструкцияләгәндә күз алдында тотарга кирәк:

- урман парклары өчен: тотрыклы эшләргә сәләтле экосистемалар булдыру, ландшафтларның һәм утыртмаларның кыйммәтенә карап, территорияне функциональ зоналаштыруны үткөрү, урман паркының төрле зоналары өчен куллану режимнары һәм төзеклэндөрү чаралары;

- Парклар һәм бакчалар өчен: планлаштыру структурасын реконструкцияләү (мәсәлән, юл челтәренең тыгызлыгын үзгәртү), утыртмаларның тыгызлыгы югары булган участокларны кисү, авыруларны, Иске, декоратив булмаган агачларны һәм үсемлекләрнең декоративлыгын югалткан аз кыйммәтле төрләрне бетерү, аларны агач һәм куакларның декоратив-яфраклы һәм матур чәчәк ата торган формаларына алыштыру, ял майданчыкларын, балалар майданчыкларын оештыру.;

- бульварлар һәм скверлар өчен: катлаулы вертикаль структуралы төркемнәр формалаштыру, авыруларны, иске һәм декоратив булмаган агачларны бетерү, машина йөрү өлеше һәм якын-тирәдәге агачлар арасында араны булдыру һәм арттыру, утырту һәм карап тоту өчен махсус технологияләрне кулланып, риск зонасыннан читтә утырту.

4.3.4. Актив ялны оештыру, коену һәм рекреация (алга таба - ял итү зонасы) өчен билгеләнгән һәм жайлаштырылган территорияләрдә түбәндәгеләр урнаштырырга киңәш ителә: юл белән медицина хезмәте күрсәтү пункты, коткару станциясе, жәяүлеләр юллары, инженерлык жиһазлары (эчәргә яраклы су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу, сулыкка пычранган өслекле агып төшүдән саклау).

4.3.5. Ял итү зонасы территориясендә төзеклэндөрү элементлары исемлеге, кагыйдә буларак, түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслекле юллар,

катнаш юллар (плитка, газонга баткан), яшеллэндерү, эчә торган фонтанчиклар, эскәмияләр, чүп - чар өчен кечкенә контейнерлар, Пляж жиһазлары (Кояштан элмәкләр, ятаклар, киенү кабиналары), бәдрәф кабиналары.

4.3.6. Объектлар территорияләрен яшеллэндерүне проектлаганда киңәш ителә:

- гамәлдәге үсемлекне, агач үсемлекләренең һәм үлән катламының торышын бәяләргә;

- агач үсемлекләренең корыган зыяннарын ачыклау, аларны бетерү буенча чаралар эшләү;

- ял итү зонасының гомуми мәйданының 80% ыннан да ким булмаган күләмдә үлән катламын, агач-куак һәм яр бие үсемлекләрен саклауны тәмин итәргә;

- сулык ярларын яшеллэндерүне һәм формалаштыруны тәмин итәргә (тузанлы һәм эродирлана торган склоннарда ярларны ныгыту поясы, склонлы су саклаучы билләр - баш дренаж һ. б.);

- башка максатларда (этләрне урамда йөртү, уен шәһәрчәкләре, аттракционнар урнаштыру һ.б.) ял итү зонасы территориясен кулланмауны тәмин итәргә.

4.3.7. Коймаларны, урам-техник жиһазларны («су», «тундырма» сәүдә арбаларын), ваклап сату һәм туклану өчен капитал булмаган стационар булмаган корылмаларны, бәдрәф кабиналарын урнаштыру мөмкин.

4.3.8. Жирлек территориясендә паркларның түбәндәге төрләре оештырылырга мөмкин: күп функцияле (вакытлы ял, күңел ачу, актив һәм тынлы ял итү, өлкәннәр һәм балалар өчен аттракционнар урнаштыру), махсулаштырылган (махсус ял төрләрен оештыру өчен билгеләнгән), торак районнар парклары (торак район халкының актив һәм тынлы ялын оештыру өчен билгеләнгән).

4.3.9. Ландшафт-климат шартлары буенча-рельефлы кисешкән парклар, сулыклар ярлары буенча парклар, урман утыртмалары биләп торган территорияләрдә парклар.

4.3.10. Күп функцияле парк территориясендә аллеялар системасын, юллар һәм мәйданчыклар системасын, парк корылмалары (аттракционнар, беседкалар, павильоннар, бәдрәфләр һ.б.) күздә тотарга киңәш ителә. Яшеллэндерүнең төрле төрләрен һәм алымнарын: вертикаль (Пергола, трельяжлар, шпалерлар), мобиль (контейнерлар, вазоннар) куллану, агач, куаклардан декоратив композицияләр ясау, чәчәк бизәү, үсемлекләренең экзотик төрләрен куллану киңәш ителә.

4.3.11. Парк корылмаларының составы һәм саны, махсулаштырылган паркларда төзеклэндерү элементлары, кагыйдә буларак, паркның тематик юнәлешенә бәйле, проектлау биремә һәм проект карары белән билгеләнә.

4.3.12. Торак парк территориясендә аллея һәм юллар системасын, мәйданчыкларны (балалар, тыныч һәм актив ял итү, спорт мәйданчыкларын) күздә тотарга киңәш ителә. Парк территориясә янәшәсендә яки аның

составында торак районның спорт комплексы, балалар спорт-уен комплекслары, роликларда шуу урыннары булырга мөмкин.

4.3.13. Торак район паркында яшеллэндерү буенча проект чараларын эшлэгәндә пространство структурасының һәм утыртмаларның формалаштырыла торган төрләрән исәпкә алырга кирәк; территориянең функциональ-планлаштыру оешмасына карап, әлеге климат зонасы өчен хас булган үсемлекләр төрләрән кулланып чәчәк бизәүне күздә тотарга киңәш ителә.

4.3.14. Торак пункт территориясендә түбәндәге балалар бакчалары (халыкның кыска вакытлы ялын һәм йөрүен оештыру өчен билгеләнгән), корылмалар каршындагы балалар бакчалары, балалар бакчалары, күргәзмәләр (мөстәкыйль объект яки шәһәр паркының бер өлеше буларак эшли торган экспозиция территориясе) һ. б. булдырырга киңәш ителә.

4.3.15. Кагыйдә буларак, ял һәм жәяү йөрү бакчасы территориясендә төзеклэндерү элементлары исемлегенә түбәндәге юллар керә: плитка куәте рәвешендәге юллар катламының каты төрләре, өслекләрне бәйләү элементлары, яшеллэндерү, эскәмияләр, чүплекләр, урамдагы техник жиһазлар («су», «туңдырма» арбалары), яктырту жиһазлары.

4.3.16. Капلامның колористик чишелешен, су жайланмаларын, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, архитектура-декоратив яктырту жиһазларын урнаштыруны, яшеллэндерүнең пейзаж характерын формалаштыруны күздә тотарга киңәш ителә.

4.3.17. Коймаларны, капитал булмаган стационар булмаган туклану корылмаларын (жәйге кафе) урнаштыруны күздә тотарга мөмкин.

4.3.18. Күргәзмә-бакчаның планировкасы, кагыйдә буларак, экспозицияне отышлы тәкъдим итүгә һәм аны караганда уңайлы хәрәкәт булдыруга юнәлтелгән.

4.3.19. Бульварлар һәм скверлар-пространство тирәлегенә мөһим объектлары һәм жирлекне яшеллэндерү системасының структур элементлары. Кагыйдә буларак, бульварлар һәм скверлар территорияләрендәге төзеклэндерү элементлары исемлегенә юллар һәм майданчыкларның каты өслеге, өслекләрне бәйләү элементлары, яшеллэндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кечкенә контейнерлар, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары керә.

4.4. Төзеклэндерү

Транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы территорияләрендә

4.4.1. Торак пунктның транспорт коммуникацияләре территорияләрендә төзеклэндерү объектлары булып кызыл линия чикләрендә торак пунктның урам-юл челтәре, төрле типтагы жәяүлеләр кичүе тора.

4.4.2. Кагыйдә буларак, урам һәм юллар территорияләрендәге төзеклэндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: юл полотносының һәм тротуарларның каты өслеге, өслекләрне бәйләү элементлары, урам һәм юл

буйларын яшеллэндерү, куркыныч урыннарны коймалау, яктырту жиһазлары, юл хэрәкәте мәгълүматын йөртүчеләр (юл билгеләре, тамгалар, светофор жайланмалары).

4.5. Жирлекне рәсмиләштерү һәм мәгълүмат

4.5.1. Элмә такталарны, реклама һәм витриналарны рәсмиләштерү һәм урнаштыру.

4.5.1.1. Мәгълүмат конструкцияләрен (алга таба - элмә такталар) урнаштыруны, шулай ук башка график элементларны урнаштыруны «реклама турында» 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясындагы 5.8 өлешен исәпкә алып эшлэнгән муниципаль хокукый актлар нигезендә башкарырга кирәк.

4.5.1.2. Якты реклама һәм элмә такталардан файдаланучы оешмаларга газ яктырткыч торбаларны һәм электр лампаларын вакытында алыштыруны тәмин итәргә кирәк. Аерым билгеләр төзек булмаган очракта, реклама яки элмә такталарны тулысынча сүндерергә киңәш ителә.

4.5.1.3. Биналарда биналарның архитектур элементларын ябучы элмә такталар һәм реклама урнаштыру рөхсәт ителми (мәсәлән: тәрәзә проемалары, колонналар, орнамент һ.б.). Ялган элмә такталарны 1953 яки аннан да иртәрәк төзелгән архитектура һәйкәлләренә һәм биналарга урнаштырырга рөхсәт ителми. Реклама 4 елдан да артмаган санда биналарның (брендмауэрларның) Начар фасадларына урнаштыру рөхсәт ителә.

4.5.1.4. Беренче һәм икенче катлар арасында хәрәфләрнең уртача линиясе буенча тигезлэнгән элмә такталарны (хәрәфләрнең чыгару элементларын исәпкә алмыйча) 60 см.дан да артмаган биеклектә урнаштыру рөхсәт ителә. Сәүдә комплекслары өчен элмә такталарның урнашуын һәм конструкциясен билгели торган үз архитектура-сәнгать концепцияләрен эшләү тәкъдим ителә.

4.5.1.5. Газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм реклама махсус урнаштырылган стендларда гына рөхсәт ителә. Тамашалы чараларның аз форматлы битләреннән торган афишалар өчен вакытлыча төзелеш киртәләрендә өстәмә рәвештә урнаштыру мөмкин.

4.5.1.6. Электр транспорты, урам яктыртуы, биналар, коймалар һәм башка корылмалар терәге игъланнарыннан чистарту эшләрен әлеге объектлардан файдаланучы оешмаларга башкарырга кирәк.

4.5.1.7. Реклама конструкцияләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләүгә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Советы карары белән билгелэнгән тәртиптә башкарырга кирәк.

4.5.1.8. Реклама конструкцияләрен жиһазлардан аерым урнаштыру рөхсәт ителми (мәсәлән, мәдәни һәм спорт объектлары конструкцияләреннән, шулай ук афиша тумбаларыннан тыш).

4.5.1.9. Зур форматлы реклама конструкцияләре (билбордлар, суперсайтлар һәм башкалар) торақ, жәмәгать һәм офис биналарыннан 100 метр ераклыкта урнашырга рөхсәт ителми.

4.5.2. Навигацияне оештыру.

4.5.2.1. Навигацияне уңайлы урыннарда урнаштырырга киңәш ителә, ә визуаль тавыш тудырмый һәм бинаның архитектур элементларын япмыйча гына.

4.6.Төзекләндерү объектларын карап тоту

4.6.1. Халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлдерелгән житештерү һәм куллану калдыкларын, башка калдыкларны, карны махсус билгеләнгән урыннарда жыю, чыгару белән бәйле чаралар һәм башка чаралар оештыру
(алга таба - территорияне жыештыру)

4.6.1.1.Жирлекнең һәр торак пунктында кызыксынган затлар белән килештерелгән картаны төзөргә киңәш ителә, ул үзенә буйсынган территориянең конкрет участокларын, шул исәптән барлык милек рәвешләрендәге күчмәсез милек объектларына якин-тирә территорияләргә жыештыруга җаваплы кешеләргә беркетеп куя. Карта барлык кызыксынучы затлар (предприятиеләр, оешмалар, идарәче компанияләр, авыл жирлегә башкарма комитеты) белән каты коммунал калдыклар жыю урыннарын күрсәтеп, килештерелә.

4.6.1.2.Бу карталарда төзекләндерү элементларының хәзерге торышы, муниципалитетлар һәм идарәче компанияләр арасында агымдагы территорияне карап тоту буенча вәкаләтләргә чикләү, шулай ук планлаштырылган объектлар чагыла. Картада чагылдыручы берничә катламны күздә тотарга мөмкин:

а) территориянең агымдагы торышы, агымдагы карап тоту өчен җаваплы кешеләргә беркетеп,;

б) ишегалларын һәм ижтимагый зоналарны (паркларны, скверларны, бульварларны)төзекләндерү проектлары;

в) проектларны гамәлгә ашыру барышы.

Карталар җәмәгатьчелек фикер алышуын үткәргү мөмкинлегенә бирү, шулай ук теләсә кайсы кызыксынган затка картада интерактив режимда төзекләндерү эшләрен оештыручы һәм элемент өчен мәгълүмат белән эшләүче җаваплы затларны күрергә мөмкинлек бирү максатыннан ачык һәркемгә керә алырлык итеп урнаштырылырга тиеш.

4.6.1.3. Авыл жирлегенә территориясен чистарту эшләрен планлаштыру, жирлекнең һәр өлешен бу территорияне жыештыру өчен җаваплы кешеләргә беркетелсә өчен башкарыла.

4.6.1.4.Жыештыруга биналарны (биналарны), корылмаларны, шул исәптән вакытлыча корылмаларны да кертәп, милек хокукында, башка әйбер хокукында, аренда хокукында, башка законлы хокукта, территорияне арендага килешүенә кертү һәм аның чикләрен билгеләү юлы белән, шулай ук жир кишәрлекләргә милекчеләргә белән килешүләргә аша биналар (биналар), корылмалар милекчеләргә булган физик, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр җәлеп ителә.

Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә, милек хокукында, бүтән әйбер яки мәжбүри хокукта (алга таба - жир

кишәрлекләренә ия булучылар) булган жир кишәрлеге, шулай ук милек хокукында, бүтән әйбер яки мәжбүри хокукта булган биналар, корылмалар, гамәлдәге законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә мөстәкыйль рәвештә яки махсус оешмаларны үз аскалары хисабына жәлеп итү юлы белән чистартырга тиеш.

Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яисә мәжбүри хокукта булган очракта, жыештырылырга тиешле территория милек хокукында яки күчөмсөз милек объектна башка хокукта пропорциональ өлөш билгеләнә.

Жир участогы территориясендә төрлө затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне карап тоту һәм жыештыру чикләре яклар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, жыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яки башка биналарның, корылмаларның хужалары (кулланучылары) арасында тигөз өлөшләрдә билгеләнә.

Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яки мәжбүри хокукта булса, фасадны карап тоту якларның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадны карап тоту милек хокукында яки күчөмсөз милек объектна башка хокукта пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

4.6.1.5. Урамнарны, майданнарны, скверларны һәм башка жәмәгать урыннарын житештерү һәм куллану калдыклары белән чүпләүне булдырмау өчөн кече күләмле савытларны (чүп савытларын, бакаларны) вакытлыча урнаштыру өчөн махсус билгеләнгән.

Гражданнар (шәхси торақ йорт хужалары), күпфатирлы йортлар белән идарә итүче оешмалар, шәхси эшмәкәрләр, юридик затлар, жирлек территориясендә үз эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы гражданнар (шәхси торақ йортлар хужалары), калдыклар жыю өчөн түбәндәге объектларга каты һәм зур габаритлы калдыклар жыюны башкаралар:

а) чүп кабул итү камерасына куелган контейнерлар;

б) контейнерлар (шул исәптән калдыкларны жиһазландырылган майданчыкларда урнаштырылган төрләргә бүлгәндә (текстиль, кәгазь, пыяла, пластмасса, полимер, азык-төлек, сортлана торган калдыкларга бүлгәндә);

в) махсус контейнерлар (бункерлар) яки зур габаритлы калдыклар өчөн майданчыклар;

г) жиһазландырылган майданчыкларда урнаштырылган бункерлар;

д) билгеләнгән график буенча йә чакыру буенча, килешүдә каралган очрақларда һәм әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән очрақларда махсус автотранспорт;

е) чүп савытлары;

ж) калдыкларны алга таба чыгару өчөн вакытлыча жыю урыннары.

4.6.1.6. Житештерү һәм куллану калдыкларын вакытлыча туплау өчөн савытлар урнаштыру һәм аларны чистарту тиешле территорияләрне жыештыру өчөн жаваплы затлар тарафыннан башкарыла.

4.6.1.7. Каты көнкүрөш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгаруны тормышка ашыралар:

- күп фатирлы йортлардан-билгелэнгән тәртиптә калдыклар белән эш итү өлкәсендә эшчәнлек алып баручы юридик яки физик затлар ; ;

- индивидуаль торак йортлардан-торак йортларның хужалары мөстәкыйль рәвештә йә билгелэнгән тәртиптә калдыклар белән эш итү өлкәсендә эшчәнлек алып баручы юридик яки физик зат белән килешү буенча;

- калдыклар белән эш итү өлкәсендә билгелэнгән тәртиптә эшчәнлек алып баручы юридик яки физик затлар – гомуми кулланылыштагы территорияләрдән һәм калдыкларны вакытлыча туплау урыннарыннан;;

- башка территорияләрдән - хосусый эшмәкәрләр, юридик затлар, әлеге территорияләргә хокукка ия булучылар, табигать саклау һәм санитар таләпләрне үтәү шарты белән яки билгелэнгән тәртиптә калдыклар белән эш итү өлкәсендә эшчәнлек алып баручы юридик яки физик зат белән килешү нигезендә мөстәкыйль рәвештә.

4.6.1.8.Каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны мөстәкыйль рәвештә чыгару калдыкларны сортларга аеру буенча махсушлаштырылган оешмаларга яки калдыкларны урнаштыру объектларына башкарыла.

Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару моның өчен махсус билгелэнгән урынга әлеге ремонтны башкаручы затлар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә башкарыла.

Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны вакытлыча саклау урыннарына урнаштыру тыела.

4.6.1.9.Контейнер майданчыгыннан һәм аның янәшәсендәге территориядән контейнерлардан чүп-чар транспортына төшкәндә коелган житештерү һәм куллану калдыкларын бетерү калдыкларны транспортлауны гамәлгә ашыручы оешма хезмәткәрләре тарафыннан башкарылырга тиеш.

4.6.1.10.Калдыкларны ташу, авария хәлен булдырғанда, транспортта калдыклар белән кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне юкка чыгара торган ысуллар белән гамәлгә ашырырга кирәк.

4.6.1.11.Төнлә жыештырғанда тавышларны кисәтүче чаралар күрергә кирәк.

4.6.1.12.Йортлар һәм урамнар территориясә артында юыну һәм чистарту, урам юлларына чүп-чар чыгару жайланмаларын урнаштыру тыела.

4.6.1.13.Чүп жыючыларга һәм яраланган чокырларга турыдан-туры иреккә керү мөмкинлеген тәмин итәргә кирәк.

4.6.1.14.«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 17 статьясындагы 2 өлешә нигезендә авыл жирлегә башкарма комитеты Гражданнарны иреккә рәвештә жирлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкару өчен жәлеп итә ала.

Авыл жирлегә территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга жирлектәге төп эштән яки укудан буш вакытларында өч айга бер тапкырдан да ким булмаган буш вакытларында жәлеп ителергә мөмкин. Шулу вакытта жирлек территориясен жыештыру, төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләре дүрт сәгатәтән артык дәвам итә алмый.

Авыл жирлеге территориясен жыештыру, төзеклэндерү һәм яшеллэндерү эшләрэн башкаруга халыкны жәлеп итү жирлек башкарма комитеты карары нигезендә башкарыла.

4.6.2. Язгы-жәйге чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

4.6.2.1. Язгы-жәйге территорияне жыештыру 15 апрельдән 14 октябрьгә кадәр башкарыла һәм урамнарны, тротуарларны, майданнарны юдырту, су сибү һәм юдыру күздә тотыла.

Климат шартларына бәйле рәвештә, авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән язгы-жәйге жыештыру чоры үзгәртелергә мөмкин.

4.6.2.2. Урамнарның һәм майданнарның машиналар йөрү өлешенә бөтен киңлеген юарга кирәк.

4.6.2.3. Лотоклар һәм бордюраларны ком, тузан, чүп-чар жыюны юудан соң иртәнгә сәгать 7дә төгәлләргә киңәш ителә.

4.6.2.4. Тротуарларны һәм ишегалды территорияләрен, яшел үсентеләрне һәм газоннарны юу һәм су сибү оешма һәм биналарның милекчеләре көче белән башкарыла.

4.6.2.5. Юл катламнарын һәм тротуарларны юарга, шулай ук тротуарларны юарга 23 сәгатьтән иртәнгә 7 сәгатькә кадәр башкарырга киңәш ителә.

4.6.3. Көзге-кышкы чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

4.6.3.1. Көзге-кышкы территорияне жыештыру 15 октябрьдән 14 апрельгә кадәр бара һәм чүп-чар, кар һәм боз, пычрак, хлоридлар катнашында ком сибүне күздә тотыла. Жәяүлеләр хәрәкәте булган зоналарда кеше һәм хайваннар сәламәтлегенә, үсентеләргә, аяк киemenә зыян китерә торган химик реагентларны кулланудан (яки минимумга кадәр) баш тартырга кирәк.

Климат шартларына бәйле рәвештә, авыл жирлеге башкарма комитеты карары белән көзге-кышкы жыештыру чоры үзгәртелергә мөмкин.

4.6.3.2. Барлык урамнарда, майданнарда, яр буйларында һәм скверларда яңа эреп чыккан карны теземнәргә һәм өемнәргә салу рөхсәт ителә.

4.6.3.3. Яшел үсентеләргә зыян китерсә, яшел үсентеләр территорияләрендә кар өю тыела.

4.6.3.4. Урам киңлегенә һәм хәрәкәт характерына карап, анда түшәкләрне йә йөрү өлешенә ике ягы буенча, йә бер яктан тротуар буенда, кирәкле юллар һәм юллар калдырып, йөрү өлешенә салырга кирәк.

4.6.3.5. Хлоридлар катнашмасына ком сибүне, кагыйдә буларак, кар явудан яки бозлавыктан кичекмәстән башларга кирәк.

4.6.3.6. Беренче чиратта, бозлавыкта төшү, күтәрелеш, юл чатлары, жәмәгать транспорты тукталышлары урыннары, жәяүлеләр кичүе сибү максатка ярашлы.

4.6.3.7. Тротуарларны хлоридларсыз коры ком сибәргә кирәк.

4.6.3.8. Түбәләрне кардан чистартуны һәм боз сөңгеләрен бетерүне түбәндәге куркынычсызлык чараларын тәмин итеп башкарырга кирәк: дежурларны билгеләү,

тротуарларны коймалау, биеклектә эшләүче затларның иминият жиһазлары белән тәэмин итү.

4.6.3.9. Махсус оешмалар жыештыра торган юлларда карны түбәдән кар чыгаруга, юл катламнарыннан каймарганчы ташларга һәм алар белән уртақ идәнгә салырга кирәк.

4.6.3.10. Йорт яны территориясен жыештыру, төзекләндерү буенча эшләр башкарганда, Идарәдә булган күпфатирлы йортларда яшәүчеләргә йорт яны территориясеннән кар чистарту һәм чыгару буенча эшләр башкару вакыты һәм урыны турында һәм йорт яны территориясендәге махсус техниканы жыештыруга комачаулаучы транспорт чараларын күчерү кирәклеге турында, әгәр мондый күчеш кирәк булса, хәбәр итәргә кирәк.

4.6.3.11. Барлык тротуарларны, ишегалларын, урамнарның, мәйданнарның машиналар йөрү өлешен, яр буйларын, базар мәйданнарын һәм башка участокларны кардан һәм кыргыч астындагы бозлы накаттан арындырырга һәм иртәнге сәгать 8гә кадәр ком сибәргә киңәш ителә.

4.6.3.12. Карны махсус бүлеп бирелгән урыннарда гына чыгару рөхсәт ителә.

4.6.3.13. Кар өю урыннары уңайлы подъездлар, кар өю өчен кирәкле механизмнар белән жиһазландырылган.

4.6.3.14. Урамнарны, мәйданнарны, күперләрен, плотиналарны, скверларны һәм бульварларны кардан һәм боздан чистартуны кичекмәстән кар явудан башларга һәм, беренче чиратта, магистраль урамнардан, автобус трассаларыннан, күперләрдән, плотиналардан һәм юлүткәргечләрдән, пычратмас өчен, транспортның өзлексез хәрәкәтен тәэмин итү өчен житештерергә кирәк.

4.6.3.15. Урамнарны, юлларны, мәйданнарны жыештырганда, тиешле территорияләрен карап тоту өчен җаваплы махсулаштырылган оешмалар тарафыннан кар чистарту техникасы үткәннән соң, прибордюр лотокларын жыештыруны, Корылмалар ягыннан да, юл аркылы чыгу урыннарын, башка корылмалар булмаган очракта, башка яктан да чистартуны тәэмин итәргә кирәк.

4.6.4. Торак территорияләрен карап тоту, катнаш һәм сәнәгать корылмалары

4.6.4.1. Торак, катнаш һәм сәнәгать корылмалары территорияләрен карап тоту: биналар, корылмалар, Корылмалар һәм коймалар фасадларын карап тоту; күп катлы торак төзелеше территорияләрен карап тоту; шәхси торак төзелеше территорияләрен карап тоту; эчтәлек катнаш һәм сәнәгать корылмалары; яшелләндерелгән территорияләрен һәм табигый үсемлекләрен карап тоту; кече архитектура формалары.

4.6.4.2. Биналарның, корылмаларның, корылмаларның һәм коймаларның фасадларын карап тоту гамәлдәге кагыйдәләр һәм нормалар, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6.4.3. Биналарның, корылмаларның, корылмаларның һәм коймаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге белән килештерелгән проект нигезендә, конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекларын һәм козырекларын, балкон һәм Лоджа коймаларын, карнизлар, крылец һәм аерым баскычларны, төшү һәм баскычлар коймаларын, витрин, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны үз вакытында ремонтлый һәм төзекләндерә;

тәмин итү булу һәм карап тоту исправном торышы водостоков, водосточные торбалар һәм сливыва;

түбәне кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән вакытында чистарту, куркынычсызлык чараларын тәмин итү (дежурларны билгеләү, тротуарларны коймалау, биеклектә эшләүче затларның иминият жиһазлары белән тәмин итү);

түбәдән һәм боздан түбәдән, козыреклардан, керү төеннәреннән вакытында чистарту, боз, кар һәм боз сөңгеләреннән, карнизлардан, балконнардан һәм лоджияләрдән үз вакытында чистарту, агач ботакларын саклап калу чараларын тәмин итү белән бергә, агач ботакларын һәм түбәләрне һәм козырекларны, көзекләрен кардан, боздан, боздан, боздан, кардан һәм боз сөңгеләреннән арындыру; герметизацию, бизәү һәм чигү швов, ярыклар һәм сайлау;

отмостваларны, цоколь тәрәзәләрен һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

фасадта урнаштырылган электр утларын төзек хәлдә тоту һәм аны караңгылык башлану белән кертү;

фасадларны үз вакытында буяу, чистарту һәм юдырту, аларның торышына һәм эксплуатация шартларына бәйле рәвештә, ә коймалар 1 майга кадәр елына 1 тапкырдан да ким булмаган күләмдә түгел;

вакытында юу тәрәзәләр һәм витрина, элмә такталар һәм күрсәткечләр;

язулардан, рәсемнәрдән, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән чистартылды;

биналарны, корылмаларны һәм корылмаларны техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары белән каралган башка таләпләрне үтәү.

4.6.4.4. Кышкы вакытта биналарның хужалары (арендаторлары) һәм торак фонды белән идарә итүче оешмалар тарафыннан биналарның түбәләрен һәм керү төеннәреннән түбәләрен кардан, боздан, боз сөңгеләреннән, шулай ук аларның барлыкка килүе, туплануы буенча кар өемнәре вакытында чистартылырга тиеш.

Тышкы су белән тәмин ителгән түбәләрен, калынлыгы 30 см дан артык булган кар катламы барлыкка килүгә юл куймыйча, вакыт-вакыт кардан арындырырга кирәк, ә температура 0 градус һәм аннан да югарырак булганда-10 см. дан артык.

Биналарның һәм козырекларның түбәләрен кардан, боздан, боз сөңгеләреннән, шулай ук кардан чистарту элеме Кагыйдәләреннән 4.6.3.8 пункты таләпләрен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

4.6.4.5. Биналар аншлаглар, номер билгеләре, рәхмәт белдерүчеләр, истәлекле такталар, янғын гидранты күрсәткечләре, ә торак йортлар номер күрсәткечләре белән жиһазландырылырга тиеш.

Аншлаглар һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш.

4.6.4.6. Тъю:

аерым детальләрне юкка чыгару яки үзгәртү, Яңа архитектура детальләрен төшерү, алыштыру яки урнаштыру, яңа проемаларны урнаштыру, тәрзә формасын үзгәртү, яңа балконнар һәм лоджияләр, эркерлар урнаштыру, балконнар арасында киңлек төзү, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге белән килешмичә генә балконнар арасында киңлек төзү һәм билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу белән бәйлә биналарның фасадларын үзгәртүгә бәйлә барлык үзгәрешләр дә бар.;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге белән килешмичә генә төрле растыжалар, элмә такталар, элмә такталар, күрсәткечләр, флагштоктар, тышкы мәгълүмат чаралары биналары, корылмалары стеналарына беркетү;

авыл жирлеге башкарма комитеты белән килешмичә генә урам, бина, корылма номерлары, исеме күрсәткечләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән проект булмаса, бинаның фасадына һәм (яки) түбәсенә, корылмасына яки корылмасына, флагштоктарга урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге белән килешмичә генә биналар, корылмалар һәм корылмалар фасадларында элмә такталар, белдерүләр, листовкалар һәм башка тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру; бина түбәсеннән боз, кар һәм чүп-чарны водосточные торбалар бүрәнәләренә ташларга.

4.6.4.7. Ишегалды һәм күп катлы торак төзелешен карап тоту торак фондын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары, шулай ук элекке Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6.4.8. Күп катлы торак йорт ишегалды территориясен карап тотуны үз эченә ала: даими җыештыру, люкларны һәм карау һәм яңгыр кабул итү коелары рәшәткәләрен, дренажларны, лотокларны, җибәрү торбаларын ремонтлау һәм чистарту; инженерлык челтәрләренә күзәтү коеларына, янгын су белән тәмин итү чыганаclarына (гидрантларга, сулыкларга һ. б.) киртәләрсез керү мөмкинлеген тәмин итү;

гамәлдәге яшел үсентеләрне яшелләндерү һәм карау, ә кирәк булганда, гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләргә туры китереп, санитар кисүне һәм кисүне үткәрү; кече архитектура формаларын карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

4.6.4.9. Күпфатирлы торак йорт ишегалды территориясен карап тоту өчен җаваплы затлар тәмин итәргә тиеш:

даими җыештыру һәм ишегалды территориясенә санитар торышын даими күзәтү; ишегалды территориясен карап чыгу, квартал эчендәге юллар, тротуарлар, юллар, отмоствалар, ясалма корылмалар, кече архитектура формалары дефектларының килеп чыгу сәбәпләрен билгеләү максатыннан, аларны бетерү буенча чаралар күрү;

махсулаштырылган булмаган биналарда сыек көнкүреш калдыклары өчен жыентыклар урнаштыру;
ишегалды территориясендә урнашкан биналарның һәм башка объектларның фасадларын көн саен чистартып, билгеләнмәгән урыннарда ябыштырылган белдерүләрдән арындыралар;

4.6.5. Гражданнар күпләп була торган урыннарны карап тоту

4.6.5.1.Гражданнар күпләп була торган урыннарны карап тоту гамәлдәге кагыйдәләр һәм нормалар, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6.5.2. Гражданнар күпләп була торган урыннарга керә:

халыкның ял итү урыннары - парклар, пляжлар, ял базалары;
актив ял итү һәм күңел ачу чаралары урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә мәйданчыклары;

сәүдә объектлары территорияләре-базарлар һәм ваклап сату объектлары (стационар булмаган сәүдә объектлары һәм хезмәт күрсәтү өлкәсе объектлары - автомобиль кибетләре (автолавкалар, автоприцеплар), цистерналар, арбалар, лоткалар (жыелма-сүтелә торган тент капламы булган күчерелмә Корылмалар), җәйге кафе, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары;

автомобиль стоянкалары, дача-төзелеш һәм гараж-төзелеш кооперативлары, яшелчә саклау кооперативлары, бакчачылык һәм яшелчәчелек коммерцияле булмаган берләшмәләре урнашкан территорияләр.;

административ һәм җәмәгать биналары, биналар һәм учреждениеләр (театрлар, кинотеатрлар, мәдәният йортлары, мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, поликлиникалар)янындагы территорияләр;

зиратлар һәм мемориаллар.

4.6.5.3.Автомобиль стоянкалары, гараж-төзелеш кооперативлары, яшелчә саклау кооперативлары, гражданнарның бакчачылык һәм яшелчәчелек коммерцияле булмаган берләшмәләре биләгән территорияләргә жыештыру бурычы әлеге объектларның милекчеләренә (хужаларына) йөкләнә.

4.6.5.4. Җаваплы затлар бурычлы:

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге, авыл жирлегә башкарма комитеты белән килештерелгән проектлар нигезендә гражданнар күпләп жыела торган урыннарны төзекләндерү буенча эшләргә башкару;

гражданнар күпләп жыела торган урыннарда вак-төяк чүп жыю өчен урналар урнаштырырга һәм аларны вакытында чистартырга;

тәүлекнең караңгы вакытында гражданнарның массакүләм тору урыннарын яктыртуны тәмин итү;

территорияне чүп-чардан, пычрактан, тузаннан, кардан һәм боздан чистартуны оештырырга һәм тәмин итәргә, шулай ук гомуми файдаланудагы территорияләрдә, чикләнгән территорияләрдән һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән

территорияләрдән тыш, үләнне (15 см дан артык) вакытлы чабып торырга, тәүлек дәвамында чабылган үләнне жыештырырга.

4.6.5.5. Пляжлар, базарлар территорияләре билгеләнгән санитар нормаларга һәм кагыйдәләргә туры килергә тиеш.

4.6.5.6. Пляж территорияләре коткару чаралары, бәдрәфләр, медицина пунктлары, чүп-чар жыю өчен урналар, Пляж жиһазлары (тиресләрне, киенү кабиналары, ятаклар) белән жиһазландырылырга тиеш.

4.6.5.6. Базар территорияләре төзекләндерелергә, каты өслекләр һәм яңгыр һәм кар суларын агу өчен уклоннар булырга, бәдрәфләр, хужалык майданчыклары, контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм чүп савытлары белән жиһазландырылырга, суүткәргеч һәм канализация булырга тиеш.

4.6.5.7. Гараж-төзелеш кооперативлары, ачык автомобиль стоянкалары территорияләре каты су үткәрә торган өслеккә һәм яңгыр сулары канализациясенә ия булырга, житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен контейнерлар белән жиһазландырылырга тиеш.

4.6.5.8. Гражданнар күпләп була торган урыннар территорияләрендә тыела: сакларга тару һәм сәүдә жиһазлары, түгел билгеләнгән, моның өчен урыннарда;

территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату;

моның өчен билгеләнмәгән урыннарда транспорт чараларын юу;

газоннарга, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларына зыян китерү;

өстәлләрдә һәм эскәмияләрдә утыру;

повреждать кече архитектура формалары һәм перемещать аларны билгеләнгән урыннар;

сыек азык-төлек калдыкларын, сатуратор жайланмаларыннан су, куас һәм сыра цистерналары, тротуарларга, газоннарга һәм юлларга агызу;

капиталь булмаган корылмалар урнаштыру.

4.6.6. Тышкы төзекләндерү элементларын карап тоту тәртибе

4.6.6.1. Тышкы төзекләндерү элементларын карап тотуга карата гомуми таләпләр.

4.6.6.1.1. Төзекләндерү элементларын карап тоту, һәйкәлләрне, мемориалларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, физик һәм (яки) юридик затлар тарафыннан, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, милек, хужалык алып бару, оператив идарә хокукында, яки милекче яки вәкаләтле зат белән килешүләр нигезендә башкарыла.

4.6.6.1.2. Физик һәм юридик затларга якин-тирә территорияләрдә урнашкан төзекләндерү элементларын карап тотуны оештыру тәкъдим ителде.

4.6.6.2. Ут элмә такталары, башка тышкы мәгълүмат чаралары, реклама, витриналар.

4.6.6.2.1. Төрле тышкы мәгълүмат чараларын (элмә такталарны) урнаштыру бары тик Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма

комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге белән эскизлар килешкәннән соң гына рөхсәт ителә.

4.6.6.2.2. Якты реклама һәм элмә такталардан файдаланучы оешмалар көн саен аларны тәүлекнең караңгы вакыты житү белән үз эченә ала һәм урам утларын сүндереп торыу вакытыннан да иртәрәк түгел, ә Якты көн житкәннән дә соңга калмыйча сүндерә, янган газ-ут трубкаларын һәм электр лампаларын үз вакытында алыштыруны тәмин итә.

4.6.6.2.3. Витриналар махсус яктырту приборлары белән жиһазландырылачак.

4.6.6.2.4. Газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм рекламаларны бары тик махсус урнаштырылган стендларда гына ачарга рөхсәт ителә.

4.6.6.2.5. Урам яктырту баганалары, биналарның, коймаларның һәм башка корылмаларның чылбыры игъланнарыннан чистарту элегә объектларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

4.6.6.3. Кече архитектура формаларын төзү, урнаштыру һәм карап тоту.

4.6.6.3.1. Физик яки юридик затлар тиеш каршындагы эчтәлеге кече архитектура формаларын житештерергә, аларны ремонтлау һәм буяу.

4.6.6.3.2. Киосклар, павильоннар, коймалар, газон киртэләре һәм тротуарлар, транспорт көтү павильоннары, телефон кабиналары, спорт корылмалары, афишалар һәм игъланнар һәм башка стендлар, реклама тумбалары, Транспорт һәм жәяүлеләр тукталышлары, эскәмияләр күрсәткечләрен елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә басарга кирәк.

4.6.6.3.3. Урам утлары фонарьларының таш, тимер - бетон һәм металл коймаларын, терәкләрне, трансформатор будкаларын һәм киоскларны, торак, ижтимагый һәм сәнэгать биналарының металл капкаларын ике елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә, ә ремонтны-кирәк булганда.

4.6.6.4. Биналарны һәм корылмаларны ремонтлау һәм карап тоту.

4.6.6.4.1. Биналарны һәм корылмаларны эксплуатацияләү, аларны ремонтлау билгеләнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә башкарыла.

4.6.6.4.2. Биналар һәм корылмаларның фасадларын агымдагы һәм капитал ремонтлау, буяу биналарның һәм корылмаларның милекчеләренә техник торышына карап яки милекче белән килешү нигезендә башкарыла.

4.6.6.4.3. Аерым детальләренә юкка чыгару яки үзгәртү белән бәйле биналарның фасадларының төрле үзгәрешләре, шулай ук яңа тәрәзәләр урнаштыру һәм төп фасадка чыга торган ишек һәм ишек юлларын реконструкцияләү Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык бүлеге белән килештереп башкарыла.

4.6.6.4.4. Оешмалар, учреждениеләр, предприятиеләр, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, биналарга хокукка ия булучылар, шулай ук йорт һәм корылмаларның милекчеләре, урам атамаларын һәм расланган үрнәктәге номер билгеләрен күрсәтеп, биналарда күрсәткечләргә ия булырга тиеш, ә почмак йортларында – кисешүче урамнар исемнәре.

4.6.7. Территорияләренә яшелләндерү эшләре

яшел үсентеләрне карап тоту буенча

4.6.7.1. Яшелләндрерү элементлары

4.6.7.1.1. Яшелләндрерү элементларын булдырганда уңайлы жәяүлеләр мохитен оештыру, аралашу өчен уңайлы мохит булдыру, жәмәгать киңлекләрен яшелләндрерү элементлары белән баету, шулай ук территориядә жәяүлеләр һәм велосипед юллары челтәрен, кешеләрне жәлеп итү үзәкләрен булдыру принциптарын исәпкә алырга киңәш ителә.

4.6.7.1.2. Яшелләндрерү-территорияне төзекләндерүнең һәм Ландшафтлы оештыруның составлы һәм кирәкле өлеше, ул жирлекнең гамәлдәге һәм/яки яңа булдырыла торган табигый комплексларны актив кулланып, тотрыклы мохитен формалаштыруны, шулай ук жирлек территориясендә элек барлыкка килгән яисә башта булган табигый мохитне сак тотуны тәмин итә.

4.6.7.1.3. Яшелләндрерү эшләрен комплекста һәм жирлекнең гомуми "яшел" каркасы контекстында планлаштырырга кирәк, ул барлык халык өчен дә оештырылмаган ландшафтларга керү мөмкинлеге, спорт белән шөгыйльләнү һәм аралашу, физик комфорт, шәһәр тирәлегенең визуаль һәм экологик характеристикаларын яхшырту мөмкинлеге бирә.

4.6.7.1.4. Утыртмаларның төрләрен сайлап алуга карап, утыртмаларның күләмле-пространстволы структурасын билгеләргә һәм яшелләндререлгән территорияләр участкаларының үзара һәм торак пункт төзелеше белән үзара визуаль-композицион һәм функциональ бәйләнешләрен тәмин итәргә кирәк.

4.6.7.1.5. Эшләренә жирле үзидарә органнары тарафыннан алдан эшләнгән һәм расланган төзекләндерү проекты буенча башкарырга кирәк.

4.6.7.1.6. Наваның пычрану дәрәжәсе югары булган шартларда күп катлы агач-куак утыртмалары булдырырга киңәш ителә: жылләтү - ябык типтагы (крон кушылу) Яхшы режимда, жылләтү начар булганда - ачык, филтерлау тибындагы (кроннарны кушу).

4.6.7.1.7. Жирлек территориясендә бер адымга якин урнашкан сыйфатлы яшелләндререлгән территорияләр оештыру максатка ярашлы. Яшел киңлекләренә, тотрыклы үсеш концепциясен һәм әйләнә-тирәлеккә сак карашны исәпкә алып, актив куллану өчен жайлаштырылган итеп проектларга киңәш ителә.

4.6.7.1.8. Яшелләндрерү киңлекләрен проектлаганда биотөрлелек һәм шәһәр тирәлегендә яшелләндререлгән элементларның өзлексезлеге факторларын исәпкә алырга, шәһәр эчендәге экосистемалар бәйләнешләрен саклау өчен Яшел «каркаслар» проектларын булдырырга киңәш ителә.

4.6.10. Жирлек территориясен яктырту

4.6.10.1. Урамнар, юллар, майданнар, күперләр, жәяүлеләр аллеялары, жәмәгать һәм рекреацион территорияләр, торак кварталлар, микрорайоннар, торак йортлар, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, шулай ук керү аркалары, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, торак пунктлар турында мәгълүмат элементлары

тәүлекнең караңгы вакытында жирлек башкарма комитеты раслаган расписание буенча яктыртылырга тиеш.

Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның милекчеләренә яки вәкаләтле милекчеләренә йөкләнә.

4.6.10.2. Жирлек территориясен яктырту, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, физик һәм юридик затлар белән килешүләр буенча, билгеләнгән тәртиптә бирелгән жир кишәрлекләренә милекчеләре булып торучы энергия белән тәэмин итүче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.6.10.3. Урамнарны яктырту чөлтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капитал ремонтлау махсус оешмалар тарафыннан жирлекнең башкарма комитеты белән килешүләр буенча башкарыла.

4.7. Хайваннарны тоту

4.7.1. Йорт хайваннарын тотуның төп принциплары, шартлары, этләрне урамда йөртү Кагыйдәләре «Татарстан Республикасында йорт хайваннарын тотуның аерым мәсьәләләре турында» 2014 елның 7 мартындагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнә.

4.7.2. Авыл хужалыгы хайваннарын авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан махсус бирелгән урыннарда, хужасы яки вәкаләтле зат күзәтүе астында, көтүлекләр алып барыла. Йорт кәжәләре йорт яны территорияләре эчендә яки көтүлекләрдә хужалар күзәтүе астында гына булырга тиеш.

4.8. Авыл мохитенә карата аерым таләпләр

4.8.1. Торак мохитне, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көн күреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен уңайлы булуы, шул исәптән әлеге объектларны халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен йөртүгә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итү каралырга тиеш.

4.8.2. Халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен йөртүгә ярдәм итә торган техник чараларны һәм жайланмаларны проектлау, төзү, урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә гамәлгә ашырылырга тиеш.

4.9. Территорияне бәйрәмчә бизәү

4.9.1. Авыл жирлегә территориясен бәйрәмчә бизәү авыл жирлегә башкарма комитеты карары белән дөүләт һәм жирле бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чаралар үткәрү чорында башкарыла.

Биналар, корылмаларны рәсмиләштерү жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү концепциясе кысаларында аларның хужалары тарафыннан башкарыла.

4.9.2. Авылда тантаналы һәм бәйрәм чаралары үткәргә бәйле эшләр оешмалар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үз акчалары хисабына, шулай ук әлеге максатларга

жирлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә жирлек башкарма комитеты белән килешүләр буенча гамәлгә ашырыла.

4.9.3.Бәйрәм бизәлеше милли флагларны, лозунгларны, гирляндларны, панноларны элү, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, киосклар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыру.

4.9.4.Бәйрәм бизәлеше концепциясе чаралар программасы һәм объектларны һәм бәйрәм бизәлеше элементларын урнаштыру схемасы белән билгеләнә.

4.9.5. Бәйрәм бизәлеше элементларын эзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын төшерергә, жимерергә һәм начарайтырга рөхсәт ителми.

V. әлеге кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тоту

5.1.Физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар жирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

5.2.Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә җаваплылыкка китерә.

5.3.Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм жибәрелгән житешсезлекләрне бетерүдән азат итми.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Анатыш авыл жирлегә башлыгы

К.К.Жамалиев